

Glasraí a Chur i rith an Gheimhridh

Tráth Bliana

Idir Deireadh Fómhair agus Feabhra.

Cuspóir

Úsáid a bhaint as an ngarraí glasraí i rith an gheimhridh d'fhonn glasraí geimhridh a fhás, aoileach glas agus na ceapacha a chosaint le móta.

Ceangal trasna an Churaclaim

OSIE:

Matamaitic:

Litearthacht:

Ealaín:

An Curaclam Neamhfhoirmeálta:

Dúile beo, iniúchadh/taighde, clárú, breathnú .

Tomhas, clárú, foghlaim ghníomhach.

Focail nua, scríbhneoireacht, litriú.

Comharthaí a dhéanamh, grianghraif.

Food Dudes, Bia Sláintiúil, Discover Primary Science.

1

Na hacmhainní is gá

Spáid, píicé, liáin láimhe, miotóga, raca, cannaí uisce, eangach, ábhar dubh plaistigh / seanchairpéad / cairtchlár & feamainn, iongaí gairleoige, oinniúin, síol arbhar oidhreachta, síol aoiligh glais, lipéid, pinn, ceamara.

2

Glasraí Geimhridh

Gairleog, Oinniún & Cainneann Cuirtear an ghairleog agus na hoinniúin chomh luath agus is féidir (Deireadh Fómhair) ós gá iad a bheith socraithe go maith sa talamh sula dtagann an aimsir fhuar.

Brassica Beidh cabáiste mall, cál, bachlóga Bhruiséile, brocailí corra bachlógach sa talamh i gcónaí má cuireadh iad i rith an earraigh.

3

Móta

- Ábhar clúdaigh a chuirtear ar dhroim talún d'fhonn fiaíl a cheansú agus uisce a chaomhnú.
- Is féidir é a úsáid le linn don bharr a bheith ag fás nó ar feadh an gheimhridh.
- Is féidir é a úsáid freisin thart ar sceacha agus ar chrainn.
- Tugann sé cosaint don ithir ar an drochaimsir agus laghdaítear an méid den ábhar cothaithe a thiocthadh le sruth.

Ní mharóidh móta de na cineálacha seo a leanas fiaíl ilbhliantúla má chuirtear síos tar éis mí Lúnasa iad ach maróidh siad féar agus fiaíl má fhágtar ag clúdach na hithreach iad ar feadh bliana.

- Brat dubh plaistigh.
- Myopex.
- Seanchairpéad.

Cuirtear múirín, aoileach nó feamainn faoi na cineálacha móta sin & cuideoidh na péisteanna lena mbriseadh síos - déanamh múirín ar an láthair!

Tá móta de na cineálacha seo a leanas in-bhithdhíghrádaithe agus is féidir an cur a dhéanamh tríothu an t-earrach dar gcionn.

- Cairtchlár fliuch arna leagan ina shraitheanna.
- Feamainn agus féar bainte clúdaithe le páipéar.

Fás faoi bhia agus ghairneoireacht na hÉireann

Bord Bia
Irish Food Board

Garraíodóireacht Orgánach sa Bhunscoil
Glasraí a Chur i rith an Gheimhridh

Glasraí a Chur i rith an Gheimhridh ar lean.

Sláinte agus Sábháilteachta

Úsáidtear uirlisí go sábháilte. Nitear na lámha tar éis seisiún garraíodóireachta..

4

Aoileach glas

Plandaí a chuireann cothaithe ar ais san ithir trí na fréamhacha atá i gceist le haoileach glas, is minic gur de chineál an léagúim (pischineálach) iad ó ceaptar an nitrigin agus beidh buntáiste as sin ag an gcéad bharr eile a chuirtear sa cheapach sin.

Seo a leanas roinnt samplaí den aoileach glas

Seamair, piseánach, pónaire leathan, faicéilia, grán seagail.

An chaoi a gcuirtear iad

- Glantar na fiailí ar fad as an gcheapach le píic/lánta - cuirtear iad sin ar an gcarnán múirín.
- Cuirtear neart uisce ar an gcheapach agus scaiptear síol an bharr aoiligh glais go flúirseach ar fud na ceapaí.
- Racáiltear go réidh é le raca nó le píciní láimhe ionas go gclúdaítear an síol nó úsáidtear na méara d'fhonn na síolta a bhrú faoin ithir.
- Déantar lipéad don cheapach.
- Cláraítear an obair i ndialann an gharraí nó tóghtar grianghraif agus cuirtear seó sleamhnán le chéile.
- Bristear isteach an t-aoileach glas sula dtagann cuma adhmaid air.

5

Áiteanna a mbeadh tuilleadh eolais le fáil

An t-idirlíon/An leabharlann

Aoileach glas, cur agus saothrú
www.gardenorganic.org.uk

www.gardenorganic.org.uk/pdfs/internationalprogramme/greenman.pdf

Arbhar Oidhreacht, Michael Mikilas,
miggo@iol.ie or bdaai@indogo.ie

Irish Seed Savers Association
www.irishseedsavers.ie

Fruit Hill Farm, www.fruithillfarm.com

Aoileach glas - www.organiccatalogue.com

6

Tionscadail Taighde

Matamaitic – Déantar meastachán faoin méid den aoileach glas a theastódh le ceapach a chlúdach.

OSIE – Bíodh trí shampla ithreach agat; fágtag ceann gan clúdach, ceann faoi aoileach glas agus clúdaítear an ceann eile le brat dubh plaistigh; cuirtear an barr céanna sna trí shampla san earrach go bhfeictear cén ithir is mó a mbíonn borradh aisti.

Oidhreacht an Cheantair – An mbíonn aoileach glas ag fás ag aon fheirmeoir sa cheantar?

Ealaín/Cumarsáid – déantar ábhar taispeántais don gharraí nó do chlár fógraí na scoileanna glasa, cineálacha éagsúla móta agus aoileach glas.

Focail nua le Fiosrú: **AOILEACH GLAS, MÓTA**

Fás faoi bhia agus ghairneoireacht na hÉireann

Bord Bia
Irish Food Board

Garraíodóireacht Orgánach sa Bhunscoil
Glasraí a Chur i rith an Gheimhridh